

[Pia Kjærsgaard]

at bo et sted, vel at mærke et støttebeløb efter en eller anden tarif. Skal der gives støtte, skal det ske i et helt anderledes begrænset omfang og da som noget individuelt, tilpasset den enkeltes situation.

Eksempelvis ville jeg finde det rimeligt, at pensionister oppebar en god støtte til boligen, hvis de kun havde folkepensionen at leve for.

Men vi kan ikke se, hvorfor denne vidtgående ændring af § 64, stk. 2, skal ind i loven, og det skyldes jo nok, at fremskridtspartiet ene af alle partier herinde nægtede at deltage i ændringen af udlændingeloven.

Vi kan ikke støtte lovforslaget.

Boligministeren (Bollmann):

Der har været mange store sager på dagsordenen i dag. Derfor skal jeg ikke gøre dette til et stort problem.

Der er to elementer i lovforslaget. Det ene er spørgsmålet om flytninge, og jeg har forstået, at der er bred interesse for at få gennemført det, som vi har foreslået.

I det andet spørgsmål, der vedrører delt forældremyndighed, har vi fundet, at hvis forældrene kan blive enige om at dele forældremyndigheden, hvis der undtagelsesvis opstår situationer, hvor man kan sige, at barnet opholder sig lige meget – og jeg tror stadig væk, at det er undtagelsessituationer – hos begge forældre, så vil det være rimeligt, at forældrene selv aftaler det. Jeg synes, det er noget af det mest frie, det mest liberale, man kan forestille sig. Men det er klart, at det ikke er et stort spørgsmål. Det er noget, vi meget gerne vil diskutere, og noget, vi gerne vil justere i forhold til andre former for lovgivning, der er konsekvenser af lovgivningen om delt forældremyndighed. Så jeg går ud fra, at vi kan finde en fornuftig løsning i boligudvalget også på det spørgsmål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af lovforslag nr. L 95:

Forslag til lov om ændring af lov om landbrugsjendomme.

(Fremsat 4/12 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bjørn Westh (S):

Jeg skal af hensyn til det fremskredne tidspunkt prøve at gøre det kort, hr. formand.

Jeg må sige, at vi er overraskede over det tidspunkt, dette lovforslag kommer på. Det tyder ikke på den allermest fremragende planlægning i landbrugsministeriet.

Vi har ikke indvendinger mod en begrænset forlængelse af de bestemmelser, vi blev enige om i 1982, men vi vil i forbindelse hermed have et par andre ønsker opfyldt.

Vi er utilfredse med, at ministeren i næsten 6 måneder ikke har gjort noget ved hensigten om nedlægningsgrænsen med hensyn til landbrugsjendomme. For at sikre, at det nu sker, at der ikke bliver nedlagt bevaringsværdige, gode ejendomme, vil vi foreslå det sat ind direkte i denne lov, at grænsen bliver 300.000 kr. pr. 1. april 1982, og at begrebet »bæredygtig« ændres til »bevaringsværdig« med hensyn til nedlægning.

En anden ting, vi vil se på, er, at man jo meget i landbokommissionen har drøftet livet på landet og dér også kom ind på spørgsmålet om retten til at eje to ejendomme. Hvor en landmand har to ejendomme, ser vi ofte, at den ene bliver forsømt. Vi kan, da vi nu skal vente på den egentlige revision af landbrugsloven, risikere en vis spekulation på dette område, og derfor vil vi også stille et ændringsforslag, der sikrer, at der ikke sker en spekulation i dette at have to ejendomme. Vi vil foreslå, at samdriftsgrænsen nedsættes fra 15 km til 1 km.

Collet (KF):

[Collet]

Det konservative folkeparti kan støtte ministerens lovforslag. Det tilstræber jo at gøre den forsøgsordning, som har været gældende de sidste 3 år, permanent – eller i hvert fald permanent, indtil et nyt landbrugslovforslag kan vedtages. Vores håb er naturligvis, at der fremkommer et sådant lovforslag, og at man får tid til at få de bestemmelser, som nu skal ind i det forslag, ordentligt gennemarbejdet, således at der kan udvikle sig gode og rentable bedrifter til gavn for landet og til gavn for landbruget.

Vi håber, at dette lovforslag får en rask og rørig gang igennem udvalget, og at der ikke opstår flere overraskende momenter end højst nødvendigt.

Gade (SF):

Man kan måske være overrasket over, at venstre ikke ytrer sig i en så vigtig lov for landbruget, men det kan være, det kommer senere.

Lovforslaget drejer sig om en forlængelse af det eksisterende forhold, vel fordi regeringen ikke har kunnet finde ud af, hvordan en ny landbrugslov skulle se ud. Sådant som det er formuleret, er det jo så rigtigt, som den tidligere ordfører fremhævede, at det, der foreslås, nærmest er at gøre den eksisterende tilstand permanent, og det vil mit parti på ingen måde være med til.

Vi vil stemme for et forslag, der forlænger de eksisterende forhold i en kort, afgrænset periode. Vi mener så, det er vigtigt at få markeret og få skrevet ind, at vi skal have nedsat nedlægningsgrænsen, at vi skal indføre begrebet bevaringsværdige enheder, og at vi skal fjerne eller nedsætte samdriftsgrænsen ved to ejendomme, som jo er 15 km, til 1 km.

Med det formål at gennemføre disse ændringer går vi til udvalgsarbejdet.

Larsen-Ledet (RV):

Det radikale venstre ser meget positivt på det lovforslag, som landbrugsministeren har fremsat. Vi er enige med landbrugsministeren i, at det ville være uhensigtsmæssigt, at der i en kort periode kom til at gælde andre regler på de områder, som forslaget omhandler, end de regler, der gælder i dag.

Lad mig tilføje, at vi selvfølgelig i det radikale venstre hellere havde set, at land-

brugsministeren i dag havde kunnet fremlægge regeringens samlede forslag til en revision af landbrugsloven. Landbrugsministeren har ligesom alle vi andre hele tiden vidst, at der ville opstå en situation her ved årsskiftet vedrørende hovederhverv og uddannelse. Vi forventer da også, at landbrugsministerens udspil foreligger her om ikke inden jul, så i hvert fald straks i det nye år.

Jeg vil også gerne tilføje, at vi mener, at landbrugsministerens forslag til midlertidige ændringer i landbrugsloven, som det foreligger nu, bør suppleres på et par områder.

For at bremse den bølge af nedlæggelser, som aktuelt præger strukturudviklingen i landbruget, og som efter vores opfattelse medfører en uhensigtsmæssig forvridding af landbrugets struktur, støtter vi forslaget om, at den nuværende nedlægningsgrænse sænkes fra 500.000 kr. til 300.000 kr. i ejendomsværdi minus stuehus.

Vi er også med på, at samkøbsreglerne ændres således, at afstandsgrænsen nedsættes fra de nugældende 15 km til 1 km. Vi har nemlig en situation, hvor det kan forudses, at der i foråret er et flertal i folketinget, som i forbindelse med revisionen af landbrugsloven vil gennemføre en stramning af adgangen til køb af ejendom nummer to, og vi vil gerne med dette lovforslag være med til at forhindre, at der i perioden frem til vedtagelsen af en ny landbrugslov skal ske en spekulationspræget udvikling i tilkøb af ejendom nummer to.

Endelig vil vi stille forslag om, at der gennemføres en ændring vedrørende begrebet »bæredygtig enhed«, som anvendes, hvor der er ønske om at nedlægge en bedrift, som har en ejendomsværdi af over 500.000 kr. minus stuehus. Vi ønsker det begreb afløst, sådan at vi fremover bruger begrebet »bevaringsværdig enhed«, og med denne ændring ønsker vi at sikre, at der ved fremtidige nedlæggelser skal ske en samlet vurdering af bedriftens arronderingsforhold og produktionsbygninger, og at nedlæggelse kun kan tillades i de tilfælde, hvor disse grundlæggende elementer er helt utidssvarende.

Ændringerne skal altså sikre, at der fremover anlægges en kvalitativ vurdering fremfor udelukkende en driftsøkonomisk vurdering, som i dag foretages på et ret usikkert og i hvert fald meget foranderligt grundlag.

[Larsen-Ledet]

Jeg håber, vi under drøftelserne af disse forslag, som der vil blive fremsat ændringsforslag om, kan få en konstruktiv debat, og at der vil være et bredt flertal i folketinget, som kan tilslutte sig forslagene.

Birgith Mogensen (CD):

Da mit partis ordfører, hr. Nør Christensen, ikke kan være til stede, skal jeg kort fremføre mit partis synspunkter.

CD kan tilslutte sig, at de midlertidige lempelser af såvel landbrugslovens krav om jordbrug som hovederhverv som kravene til uddannelse forlænges, når de udløber ved udgangen af dette år.

Vi finder det fornuftigt at vente med en ændring, indtil et langt mere omfattende forslag om ændring af landbrugsloven fra landbrugsministeren er parat til drøftelse her i salen. Det er som sagt mere hensigtsmæssigt at bevare den nugældende retstilstand, når vi alle ved, at der antagelig kun bliver tale om en meget kort periode, og vi håber på og vil medvirke til en hurtig behandling.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Først og fremmest skal jeg udtrykke min forundring over, at det virkelig er nødvendigt med en arbejdsgang, hvor vi hastebehandler dette lovforslag og eventuelt skal skrive betænkning allerede i dag. Siden lempelserne vedrørende landbrugslovens krav om jordbrug som væsentligste erhverv blev vedtaget, må landbrugsministeren og ministeriet jo have vidst, at de ville udløbe med udgangen af dette år, og da der så ikke kunne fremsættes et landbrugslovforslag, som der var et flertal bag, kunne man være kommet med dette forslag noget før.

Vi skal ikke diskutere landbrugsloven nu, men at den trænger til en omfattende revision, er VS enig i, og så er der nogle ting, der haster, som det er blevet sagt.

VS ønsker at bevare en så fleksibel driftsstruktur som muligt, med både små og store brug, men sidste år blev der faktisk nedlagt godt 3.300 landbrug, hvilket svarer til ca. 1 landbrug hver tredje time døgnet rundt året rundt. VS mener derfor, at det er mere end betænkeligt, hvis man ikke allerede sætter nogle ting i gang her og nu. Derfor mener vi ligesom SF, at man skal sætte en tidsgrænse på dette lovforslag.

Som vi også tidligere har givet udtryk for, mener vi, at nedlægningsgrænsen skal sænkes, og det er der for os at se ingen grund til at vente med, det kan man gøre med det samme, hvis der kan skaffes et flertal herfor. I debatten har det jo faktisk lydt, som om der kan skaffes et flertal for det, og det flertal indgår VS gerne i.

I betænkningsbidraget til finansieringsreformen skrev flertallet – og det er VS også enig i – at gode, reelle brug, der ikke kan betragtes som bæredygtige, ikke må nedlægges, uden at der er foretaget en vurdering af forholdene. Vi er derfor også gerne med i et flertal, der pålægger regeringen at ændre udtrykket »bæredygtige« til »bevaringsværdige« som foreslået af socialdemokratiet, fulgt op af SF og de radikale.

Endelig nævnte hr. Bjørn Westh, at man ikke burde kunne eje to boliger, og det vil vi også godt være med til at se på.

Dohrmann (FP):

Fremskridtspartiet kan medvirke til, at de lempelser, der blev gennemført i 1983, løber videre, og jeg har lyst til at sige til landbrugsministeren, at med det flertal, der findes herinde, og som ønsker en stramning i modsat retning, nemlig i mere restriktiv retning, tror jeg såmænd ikke, det haster alt for meget med at få fremsat et nyt lovforslag.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Jeg vil gerne sige til hr. Bjørn Westh, som er forbavset over det sene tidspunkt for fremsættelsen af dette lovforslag, at jeg beklager for så vidt også det sene tidspunkt, men det skyldes, at jeg har haft nogle underhåndsforhandlinger, først med landbrugsorganisationer og derefter med nogle store partier i folketinget, og derfor kunne jeg ikke få dette lovforslag klar.

Jeg havde ellers regnet med ligesom at kunne få større forståelse for lovforslaget, men jeg forstår nu, at disse forhandlinger har været omsonst, og så skulle jeg selvfølgelig have fremsat lovforslaget, da det var klar til fremsættelse den første uge i november. Men dér kan man selvfølgelig se, at man bliver lidt overrasket nogle gange; men det er altså årsagen til, at dette lovforslag kommer lidt sent.

[Landbrugsministeren]

Jeg håber derfor på, at man dog kan vedtage denne forlængelse, som bliver midlertidig, fordi den lov, vi forhåbentlig får færdigbehandlet i løbet af foråret, så vil tage højde for denne lovgivning og overflødiggøre den.

De samme bemærkninger har jeg til den stribe ændringsforslag, der nu vil blive stillet til dette lovforslag. Jeg vil af mange grunde meget henstille til folketinget, at man ikke begynder at ændre så fundamentalt i landbrugsloven på nuværende tidspunkt. Jeg kan sige så meget som, at det forslag til landbrugslov, regeringen kommer med, vil blive fremsat i første uge efter, at folketinget kommer ind efter nytår. Forsinkelsen skyldes det, jeg har sagt før, og derfor appellerer jeg om, at vi ikke starter et større udvalgsarbejde, som ikke kan gennemføres, for vi har kun 8 dage til, at folketinget skal sendes hjem. Jeg er optaget i Bruxelles mandag, tirsdag, måske onsdag, så det er meget lidt tid, der er. Jeg synes, det grænser til, hvad man lovgivningsmæssigt helt kan forsvare, at gå så hurtigt igennem så fundamentale ændringer, uden at man kan få et ordentligt udvalgsarbejde og en ordentlig politisk forhandling.

Så kan jeg til sidst sige om spørgsmålet om at sænke nedlægningsgrænsen fra 500.000 kr. til 300.000 kr., at dér har jeg fået besked fra landboorganisationerne, og efter forhandlingerne om disse ting kan jeg meddele, at jeg agtede at sænke grænsen fra de 500.000 kr. til 300.000 kr. fra 1. januar 1986, dvs. kun tage den henstilling op, som omfattede dette punkt, i betænkningen fra den 22. maj 1985.

Jeg håber på, at man vil tage lidt hensyn til min henstilling. Man kunne så lade dette indgå i overvejelserne, når den store landbrugslov kommer til behandling, og nøjes med dette her, så vi kan få det færdigt inden jul.

Bjørn Westh (S):

Helt kort. Den eneste ændring, der virkelig, kan man sige, er lidt ny, er ikke en systemændring, det er en ændring af et tal, nemlig fra 15 km til 1 km, og det er faktisk til at overskue forholdsvis let.

Så er det rigtigt, at vi har været til nogle drøftelser med landbrugsministeren; vi kommer jo altid til landbrugsministeren, når han vil drøfte tingene, når regeringen kalder, men

vi har nu ikke indgået nogen aftale, og jeg ved ikke, om han har været i nogen egentlige forhandlinger med os. Men når han har forhandlet med store partier om landbrugsloven, så er det måske det konservative folkeparti, han tænker på; det ved jeg ikke.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Til bemærkningen om, at det ikke er noget særligt med en ændring fra 15 km til 1 km, vil jeg godt sige, at det er en ret stor ændring, som jeg nok synes havde krævet lidt mere udvalgsbehandling og lidt større undersøgelser. Hvad bliver egentlig konsekvenserne? Hvordan er det foregået hidtil? Hvilken sammenhæng er der mellem den 15 km-grænse, man har som det nationale værn, og hele dette spørgsmål? Jeg synes, at vi skulle tage det lidt mere roligt og så se at få det drøftet i forbindelse med det større forslag.

Jeg ved ikke, om man kalder det forhandling eller man kalder det underhåndsdrøftelser, så længe man har drøfteler om disse problemer for at finde ud af, om vi kan finde nogle fællesnævner, men jeg kan selvfølgelig sige, at jeg ikke har ført forhandlinger med andre partier end socialdemokraterne og det radikale venstre plus regeringspartierne.

Larsen-Ledet (RV):

Jeg vil gerne sige til landbrugsministeren, at det, der er tale om her, jo i høj grad har midlertidighedens karakter, og vi er indstillet på, at disse spørgsmål skal indgå i drøftelserne i forbindelse med oplægget til en ny landbrugslov, som vi glæder os til at se. Men de beslutninger, som træffes her, og de oplæg, som kommer her, får jo altså en varighed af et eller andet antal måneder. Vi har ikke lagt os fast på det antal måneder, men vi tror, at det er vigtigt, at vi afværger spekulationsopkøb af ejendom nr. 2. Det er baggrunden for, at vi vil stille ændringsforslaget.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Jeg har nu altid haft det indtryk, at det radikale venstre altid var besindigt.

Jeg vil bare sige til hr. Larsen-Ledet, at der ikke er sket større sammenlægninger i 1985. Antallet af ejendomme, der er sammenlagt, er ikke steget i forhold til 1984. Det kan godt være, at problemet er der, men jeg ap-

[Landbrugsministeren]

pellerer om, at det er ret fundamentale ændringer, man laver, så lad os nu tage os tid til at få det rigtigt undersøgt, så vi kan komme til det rigtige resultat.

Det er aldrig rigtig fornuftigt at lave midlertidige ændringer af en sådan karakter, hvis vi nu finder på noget andet om 6 måneder. Folk bliver i forvejen lidt forvirrede af den megen lovgivning, vi har, så prøv nu at tage det med i weekenden og overvej det i ugens løb!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Første behandling af lovforslag nr. L 84:

Forslag til lov om afgift af øl.
(Fremsat 27/11 85).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Stavad (S):

Sådan en dag som i dag bliver man jo en lille smule skeptisk, når man får forelagt et lovforslag, der har titlen »Forslag til lov om afgift af øl«. Men da jeg ikke har kunnet finde noget som helst mistænkeligt i det, og da jeg har forstået, at det kun er en teknisk ændring, vil jeg gerne give socialdemokratiets tilslutning til lovforslaget.

Collet (KF):

Det konservative folkeparti vil gerne støtte lovforslaget om dette vigtige materiale.

Vi synes, at det er fuldstændig rimeligt, at man betaler skat efter, hvor meget øl der er i flasken, og ikke efter, hvor stor flasken er.

Det er et prisværdigt formål, og vi kan give lovforslaget vores allervarmeste støtte.

Gudrun Andreassen (V):

Vi kan også fra venstres side tilslutte os lovforslaget, som jo er en modernisering af afgiftsberegningen og -opkrævningen. For os at se er der udelukkende tale om en administrativ ændring, idet der jo ikke er tale om nogen provenuændring.

I det hele taget må jeg sige, at det undrer mig en lille smule, at dette her er på lovniveau. Det gør det hele lidt tungt at arbejde med, at der skal laves en lovændring, når man vil lave om på noget administrativt. Det ville være snildere, hvis det kunne foregå på et andet niveau.

Rahbæk Møller (SF):

Vi ser intet at indvende mod dette lovforslag.

Dohrmann (FP):

Ja.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg kunne nøjes med at sige tak og så gå ned igen, men jeg vil bare lige konstatere, at når regeringen fremsætter et justeringsforslag, hvor vi justerer afgifterne, så er jeg glad for, at vi har fået tilslutning, og det siger jeg tak for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

19) Første behandling af lovforslag nr. L 82: